

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

Buletini Informativ

Korrik — Dhjetor 2018

Kushtetuta e Kosovës - Kapitulli VIII

Gjykata Kushtetuese

Neni 112

[Parimet e Përgjithshme]

PËRMBAJTJA:

RAPORTI GJASHTËMUJOR I PUNËS2

VIZITAT DHE AKTIVITETET E GJYKATËS.....4

AKTGJYKIME.....9

GJEDNJ - VENDIME TË RËNDËSISHME10

Gjykata Kushtetuese është autoriteti përfundimtar në Republikën e Kosovës për interpretimin e Kushtetutës dhe të përputhshmërisë së ligjeve me Kushtetutën.

Gjykata Kushtetuese është plotësisht e pavarur në kryerjen e përgjegjësisë së saj.

Përbërja e Gjykatës Kushtetuese

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Kosovës përbëhet nga 9 (nëntë) gjyqtarë.

Gjyqtarët e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës emërohen në pajtim me nenin 114 [*Përbërja e Mandati i Gjykatës Kushtetuese*] të Kushtetutës, dhe të neneve 6 dhe 7 të Ligjit për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës.

Pas themelimit të Gjykatës Kushtetuese në vitin 2009 dhe në pajtim me nenin e mëparshëm 152 [*Përbërja e Përkohshme e Gjykatës Kushtetuese*] të Kushtetutës, 6 (gjashtë) nga 9 (nëntë) gjyqtarët u emëruan nga Presidenti i Republikës së Kosovës me propozimin e Kuvendit.

Nga 6 (gjashtë) gjyqtarët vendorë, 2 (dy) gjyqtarë shërbyen për një mandat 3 (tre) vjeçar, pa mundësi të rizgjedhjes, 2 (dy) gjyqtarë shërbyen për një mandat prej 6 (gjashtë) vjetësh, pa mundësi të rizgjedhjes, dhe 2 (dy) gjyqtarë shërbyen për një mandat prej 9 (nëntë) vjetësh, pa mundësi të rizgjedhjes.

Në pajtim me nenin e lartpërmendur 152 [*Përbërja e Përkohshme e Gjykatës Kushtetuese*] të Kushtetutës, 3 (tre) gjyqtarë ndërkombëtarë u emëruan nga Përfaqësuesi Ndërkombëtar Civil, pas konsultimit me Kryetarin e Gjykatës Evropiane për të Drejtat e Njeriut.

Gjykata aktualisht përbëhet nga 9 (nëntë) gjyqtarë vendor.

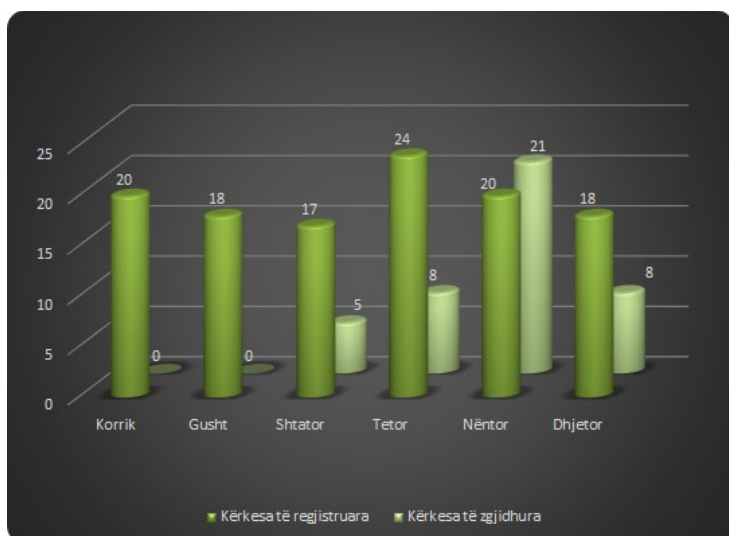
Statusi i lëndëve

Gjatë periudhës gjashtëmujore: 1 korrik – 31 dhjetor 2018, Gjykata ka pranuar 117 kërkesa të reja, ndërsa ka pasur në punë gjithsej 208 kërkesa/lëndë.

Gjithsej 42 kërkesa janë zgjidhur ose 20.2% e të gjitha rasteve në dispozim.

Gjatë kësaj periudhe, 33 vendime janë publikuar në ueb-faqen e Gjykatës.

*Dinamika e kërkesave të pranuar sipas muajve
(1 korrik – 31 dhjetor 2018)*

Në vijim janë paraqitur 3 aktgjykimet që Gjykata nxori gjatë periudhës gjashtëmujore, 1 korrik – 31 dhjetor 2018:

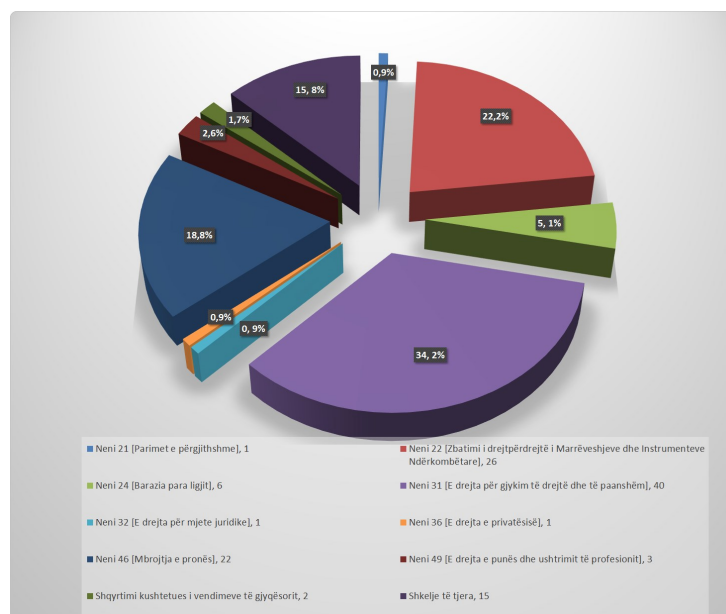
- Aktgjykim në rastin KO 84/18, parashtruar nga: Albin Kurti dhe 11 deputetë të tjerë të Kuvendit të Republikës së Kosovës. Në kërkesën e parashtruar u kërkuar vlerësimi i kushtetutshmërisë së Vendimit nr. 06/V-145 të Kuvendit të Republikës së Kosovës përkitazi me propozimin e Grupit Parlamentar të Lëvizjes Vetëvendosje! për shkarkimin e Aida Dërgutit nga pozita e nënkryetares së Kuvendit të Republikës së Kosovës.
- Aktgjykim në rastin KI 47/17, parashtruar nga: Selvete Aliji. Në kërkesën e parashtruar u kërkuar vlerësimi i kushtetutshmërisë së Aktvendimit të Gjykatës Supreme të Republikës së Kosovës, CLM. nr. 11/2016, të 13 shtatorit 2016.
- Aktgjykim në rastin KI 150/16, parashtruar nga: Mark Frrok Gjokaj. Në kërkesën e parashtruar u kërkuar vlerësimi i kushtetutshmërisë së Aktvendimit të Gjykatës Supreme të Republikës së Kosovës, CLM. nr. 11/2016, të 13 shtatorit 2016.

Llojet e shkeljeve të pretenduara

Llojet e shkeljeve të pretenduara nga 117 kërkesat e pranuar gjatë periudhës gjashtëmujore, 1 korrik – 31 dhjetor 2018, janë si në vijim:

- Neni 21 [Parimet e përgjithshme], 1 rast ose 0,9%;
- Neni 22 [Zbatimi i drejtpërdrejtë i marrëveshjeve dhe instrumenteve ndërkombëtare], 26 raste ose 22,2%;
- Neni 24 [Barazia para ligjit], 6 raste ose 5,1 %;
- Neni 31 [E drejta për gjykim të drejtë dhe të paanshëm], 40 raste ose 34,2 %;
- Neni 32 [E drejta për mjete juridike], 1 rast ose 0,9%;
- Neni 36 [E drejta e privatësisë], 1 rast ose 0,9%;
- Neni 46 [Mbrotjtja e pronës], 22 raste ose 18,8%;
- Neni 49 [E drejta e punës dhe ushtrimit të profesionit], 3 raste ose 2,6%;
- Shqyrtimi kushtetues i vendimeve të gjyqësorit, 2 raste ose 1,7%;
- Shkelje të tjera, 15 raste ose 12,8%;

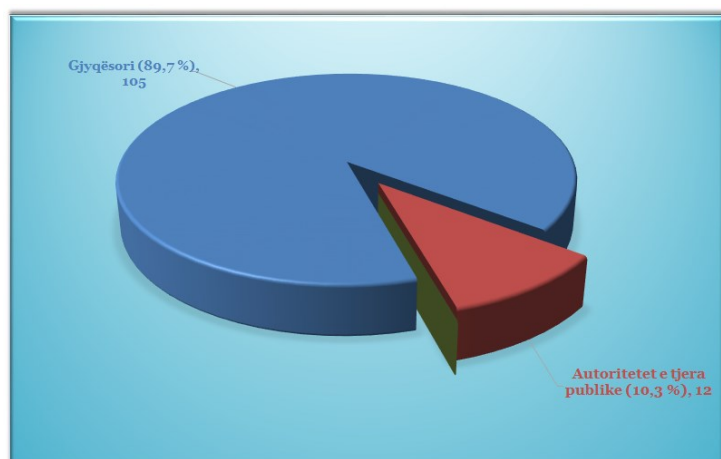
*Shkeljet e pretenduara, sipas llojit të shkeljeve
(1 korrik – 31 dhjetor 2018)*

Autorët e supozuar të shkeljes së të drejtave

- 105 ose 89,7 % të kërkesave kanë të bëjnë me vendimet e gjykatave
- 12 ose 10,3 % të kërkesave kanë të bëjnë me vendimet e autoriteteve të tjera publike

*Shkelësit e supozuar të të drejtave
(1 korrik – 31 dhjetor 2018)*

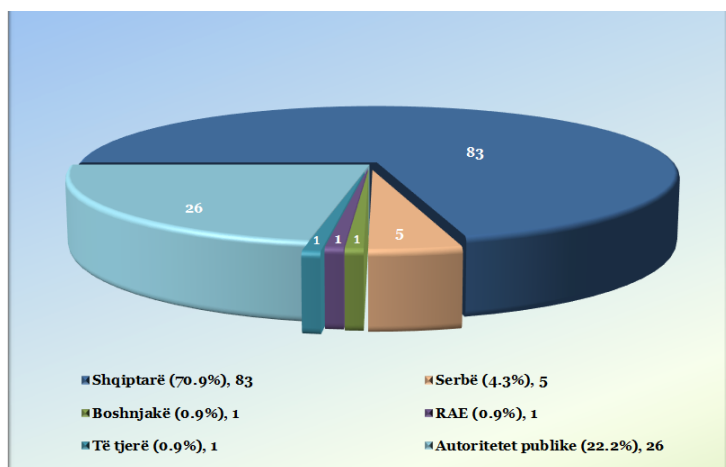

Qasja në Gjykatë

Qasja e individëve në Gjykatë është si në vijim:

- 83 kërkesa nga shqiptarët, ose 70,9%;
- 5 kërkesa nga komuniteti serb, ose 4,3%;
- 1 kërkesa nga komuniteti boshnjak, ose 0,9%;
- 1 kërkesa nga komuniteti RAE, ose 0,9%;
- 1 kërkesa nga të tjerë, ose 0,9%;
- 26 kërkesa janë parashtruar nga autoritetet e tjera publike (personat juridik), ose 22,2%;

*Struktura etnike e paraqitësve të kërkesave
(1 korrik – 31 dhjetor 2018)*

Seancat dhe kolegjet shqyrtuese

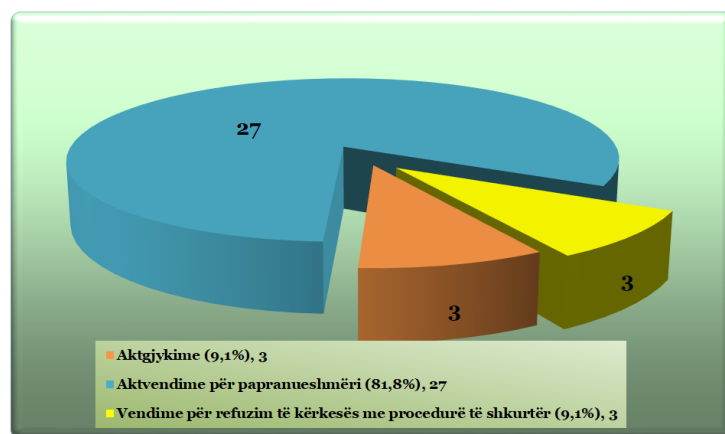
Gjatë periudhës gjashtëmujore: 1 korrik – 31 dhjetor 2018, Gjykata Kushtetuese ka mbajtur 11 seanca plenare dhe 42 kolegje shqyrtuese, në të cilat, rastet e shqyrtuara u zgjidhën me aktgjykime, aktvendime dhe vendime.

Gjatë kësaj periudhe gjashtëmujore, Gjykata Kushtetuese ka publikuar gjithsej 33 vendime.

Struktura e vendimeve të publikuara është si në vijim:

- 3 Aktgjykime (9,1%)
- 27 Aktvendime për papranueshmëri (81,8%)
- 3 Vendime për refuzim të kërkesës me procedurë të shkurtër (9,1%)

*Struktura e vendimeve
(1 korrik – 31 dhjetor 2018)*

4 korrik 2018

Kryetarja e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës, znj. Arta Rama-Hajrizi, priti në takim ambasadorin e Gjermanisë në Kosovë, z. Christian Heldt, të shoqëruar nga drejtori i Projektit për reformë ligjore të Agjencisë gjermane për bashkëpunim ndërkombëtar (GIZ) në Prishtinë, z. Karl Weber.

Në takimin e zhvilluar, kryetarja Rama-Hajrizi e njoftoi ambasadorin Heldt me punën e deritanishme të Gjykatës, me përbërjen aktuale të saj, si dhe me çështjen e mungesës së kuorumit të nevojshëm për shqyrtimin e kërkesave të parashtruara dhe për vendimmarrje. Pasi që vuri theksin në pasojat e bllokimit të punës së Gjykatës Kushtetuese në mungesë të numrit të mjaftueshëm të gjyqtarëve, ajo shfrytëzoi rastin që të falënderojë Qeverinë gjermane për ndihmën e ofruar Gjykatës nëpërmjet projekteve të mbështetura nga Agjencia gjermane për bashkëpunim ndërkombëtar (GIZ) dhe shprehu gatishmërinë që ky bashkëpunim i mirë të forcohet edhe më shumë në të ardhmen.

Kryetarja Rama-Hajrizi në vijim të bisedës ritheksoi urgjencën dhe domosdoshmërinë e zgjedhjes së gjyqtarëve të rinj në Gjykatën Kushtetuese, duke pasur parasysh rolin esencial që luan ky institucion në ruajtjen e rendit kushtetues dhe në mbrojtjen e të drejtave të njeriut në vend. Ambasadori Heldt u zotua për mbështetjen e mëtutjeshme të Gjykatës Kushtetuese në punën dhe në misionin e saj për zbatimin e kushtetutshmërisë, dhe nënvizoi gjithashtu domosdoshmërinë e zgjedhjes sa më shpejt të gjyqtarëve të rinj kushtetues dhe të funksionalizimit të plotë të Gjykatës.

13 korrik 2018

Kryetarja e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës, znj. Arta Rama-Hajrizi, ka qëndruar për vizitë zyrtare në Principatën e Andorrës, me ftesë të Gjykatës Kushtetuese të këtij vendi.

Ajo është ftuar për të marrë pjesë në Konferencën ndërkombëtare me temë: *“Gjykatat Kushtetuese: Garantuese të cilësisë demokratike të shoqërive”*, e organizuar me rastin e kremtimit të 25-vjetorit të themelimit të Gjykatës Kushtetuese të Andorrës, në kryeqytetin Andorra la Vella.

Pjesëmarrësve në Konferencën ndërkombëtare, kryetarë dhe gjyqtarë të gjykatave kushtetuese e supreme nga e gjithë bota, kryetarja Rama-Hajrizi iu drejtua me një prezantim në temën: *“Garantimi i ndarjes së pushteteve”*, me ç’rast shpalosi pikëpamjet e saj përkitazi me domosdoshmërinë e ndarjes së pushteteve dhe rolin e rëndësishëm që gjykatat kushtetuese luajnë në këtë proces.

Gjatë qëndrimit në kryeqytetin andorrian, kryetarja Rama-Hajrizi u takua edhe me kryetarin e Gjykatës Kushtetuese të Andorrës, z. Isidre Molas Batllori, si dhe me zëvendëskryetarin e kësaj gjykate dhe kryetarin e ardhshëm të saj, z. Dominique Rousseau.

5 tetor 2018

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Kosovës, në bashkëpunim me Gjykatën Supreme të Republikës së Kosovës dhe me përkrahjen e Fondacionit gjerman për bashkëpunim ligjor ndërkombëtar (IRZ), organizuan punëtorinë me temë: *“Ankesat kushtetuese dhe zhvillimet e fundit në praktikën gjyqësore të GJEDNJ-së”*, që u mbajt në Selanik.

Të drejtat themelore civile dhe gjyqësore, forca detyruese e ligjit kombëtar dhe e vendimeve të gjykatave kushtetuese, si dhe forca detyruese e ligjeve dhe e vendimeve të Gjykatës Evropiane për të Drejtat e Njeriut (GJEDNJ), ishin vetëm disa prej temave që u shpjeguan në diskutimin e zhvilluar ndërmjet gjyqtarëve dhe këshilltarëve ligjorë të Gjykatës Kushtetuese dhe të Gjykatës Supreme të Kosovës. Sekretari Papandile, i cili në vizitë shoqërohej edhe nga këshilltari ligjor në Gjykatën Kushtetuese të Shqipërisë, z. Ermal Tauzi, zhvilloi takime të ndara edhe me drejtorët e departamenteve të ndryshme të administratës dhe me këshilltarët ligjorë të Gjykatës Kushtetuese të Kosovës.

Kriteret e pranueshmërisë së parashtrësve kushtetuese, objekti i përshtatshëm i ankesës

kushtetuese, shterimi i mjeteve juridike dhe afatet kohore për parashtrimin e ankesave, si dhe vendimet më të fundit të GJEDNJ-së, ishin gjithashtu temë e diskutimit mbi të cilat pjesëmarrësit e punëtorisë shkëmbyen pikëpamjet e tyre.

Moderator dhe njëri ndër folësit kryesor në punëtori ishte kryetari i trupit gjykues të Gjykatës së Lartë Administrative në Baden-Württemberg të Gjermanisë, Prof. dr. Jan Bergmann, i cili njëherësh është edhe profesor i të Drejtës publike, kushtetuese dhe evropiane në Universitetin e Shtutgartit.

12 tetor 2018

Kryetarja e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës, znj. Arta Rama-Hajrizi, priti në takim znj. Ulrika Richardson-Golinski, Koordinatore për Zhvillim e Kombeve të Bashkuara dhe Përfaqësuese rezidente në Kosovë e Programit të Kombeve të Bashkuara për Zhvillim (UNDP). Gjatë bashkëbisedimit, kryetarja Rama-Hajrizi e njoftoi znj. Richardson-Golinski mbi arritjet e deritanishme dhe sfidat aktuale me të cilat vazhdon të përballlet Gjykata Kushtetuese në punën e saj. Ndërmjet tjerash, ajo vuri theksin edhe në përbërjen e kompletuar të gjyqtarëve të Gjykatës, pas emërimit të pesë gjyqtarëve të rinj kohë më parë, dhe arritjet e kuorumit të

nevojshëm për shqyrtimin e lëndëve dhe për vendimmarrje.

Kryetarja Rama-Hajrizi në vijim të bisedës e falënderoi znj. Richardson-Golinski për kontributin dhe për ndihmën që UNDP i ka ofruar deri më tani Republikës së Kosovës nëpërmjet projekteve të ndryshme zhvillimore, dhe shfaqti nevojën për vazhdimin e përkrahjes të kësaj organizate, por dhe të donatorëve të tjerë ndërkombëtarë, për institucionet shtetërore.

Nga ana e saj, znj. Richardson-Golinski shprehu gatishmërinë e UNDP-së për vazhdimin e bashkëpunimit dhe për mbështetjen e mëtutjeshme të institucioneve të Kosovës në punën e tyre.

15 tetor 2018

Me ftesë të Organizatës për Siguri dhe Bashkëpunim në Evropë (OSBE), kryetarja e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës, znj. Arta Rama-Hajrizi, qëndroi për vizitë zyrtare në qytetin izraelit Haifa, më 14-18 tetor 2018.

Ajo u ftua për të marrë pjesë në Seminarin e 4-të ndërkombëtarë për gjyqtarë, në temën: “Roli vendimtar i gjyqësorit në luftimin e trafikimit të qenieve njerëzore”, i cili u mbajt në Haifa.

Kryetarja Rama-Hajrizi ishte edhe njëra ndër panelistët kryesor të seminarit, me ç’rast mbajti një prezantim në temën: “Roli i Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës në mbrojtjen e viktimave nga trafiku i qenieve njerëzore”.

25 tetor 2018

Kryetarja e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës, znj. Arta Rama-Hajrizi, priti në takim të përbashkët kryetarin e Gjykatës Kushtetuese të Maltës, z. Joseph Azzopardi dhe gjyqtarin e kësaj gjykate, z. Silvio Meli, gjyqtarët e Gjykatës Kushtetuese të Turqisë, z. Rıdvan Gulec dhe z. Sadettin Ceyhan, si dhe gjyqtarin e Gjykatës Kushtetuese të Letonisë, z. Aldis Lavins.

Gjatë bashkëbisedimit, kryetarja Rama-Hajrizi i njoftoi mysafirët me funksionimin e Gjykatës Kushtetuese, të arriturat e deritanishme, si dhe me sfidat e përballura në punën e saj, veçanërisht pas ndërrimit të strukturës së gjyqtarëve muaj më herët

dhe të humbjes së kuorumit për vendimmarrje. Në vazhdim të bisedës, të gjitha palët shkëmbyen pikëpamjet e tyre dhe përvojat e gjykatave respektive përkitazi me standardet e gjykimeve kushtetuese dhe të cilësisë së vendimeve të nxjerra, si dhe për procesin e reformave të ndërmarra në fushën e drejtësisë kushtetuese në vendet e origjinës.

Kryetari Azzopardi, së bashku me gjyqtarët Meli, Gulec, Ceyhan e Lavins, konfirmuan përkrahjen e tyre për Gjykatën Kushtetuese të Kosovës dhe për përpjekjet e saj për anëtarësim në organizatat ndërkombëtare, duke shprehur njëherësh gatishmërinë për thellimin e bashkëpunimit të ndërsjellë nëpërmjet organizimit të projekteve të përbashkëta.

25 tetor 2018

Kryetarja e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës, znj. Arta Rama-Hajrizi, priti në takim të përbashkët kryetarin e Komisionit Evropian për Demokraci Nëpërmjet Ligjit (Komisioni i Venecias), z. Gianni Buquicchio, dhe zëvendës-përfaqësuesen e Republikës së Irlandës në Komisionin e Venecias, znj. Grainne McMorro.

Në takim u trajtuan tema të ndryshme që në fokus patën kryesisht çështjet e ndërlidhura me punën e Gjykatës Kushtetuese të Kosovës, përpjekjet serioze që po bëhen në thellimin e reformave në sistemin gjyqësor të Kosovës, si dhe progresin e shënuar në mbrojtjen e të drejtave të njeriut në nivel vendi.

Në vijim të bisedës, kryetarja Rama-Hajrizi vuri në dukje edhe sfidat me të cilat Gjykata Kushtetuese u përballë muaj më parë në funksionimin e saj, kur pas largimit të katër gjyqtarëve kushtetues humbi kuorumin e nevojshëm për vendimmarrje, duke vënë theksin në faktin se, nëntë vite pas themelimit të Gjykatës trupi gjyqësor tani përbëhet vetëm nga gjyqtarë vendorë.

Kryetarja Rama-Hajrizi i vlerësoi lartë marrëdhëniet bilaterale të Gjykatës Kushtetuese të Kosovës me Komisionin e Venecias, si dhe me gjykatat kushtetuese të shteteve anëtare, me ç'rast shprehu mirënjohjen e saj për kontributin e dhënë nga ky institucion për promovimin e sundimit të së drejtës dhe zhvillimin e gjyqësisë kushtetuese, veçanërisht në vendet evropiane në tranzicion.

25 tetor 2018

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Kosovës kremtoi Vitin e 9-të Gjyqësor me një ceremoni solemne që u mbajt në Hotel “Emerald”, në Prishtinë.

Hapja e ceremonisë u bë me një fjalim rasti nga kryetarja e Gjykatës Kushtetuese të Kosovës, znj. Arta Rama-Hajrizi, në praninë e personaliteteve më të larta shtetërore e ndërkombëtare në Kosovë, si dhe të delegacioneve të nivelit më të lartë nga Komisioni i Venecias, nga gjykatat kushtetuese të vendeve të rajonit dhe të vendeve të tjera evropiane.

Me fjalim rasti, pjesëmarrësve në ceremoninë solemne iu drejtuan edhe Presidenti i Republikës së Kosovës, z. Hashim Thaçi, si dhe kryetari i Komisionit Evropian për Demokraci Nëpërmjet Ligjit (Komisioni i Venecias), Gianni Buquicchio.

9 nëntor 2018

Një grup studentësh të Fakultetit Juridik të Universitetit “Hasan Prishtina” në Prishtinë, vizitoi Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës. Studentët u pritën në takim nga këshilltari i Parë juridik i Gjykatës Kushtetuese, z. Sevdail Kastrati, dhe nga drejtori i Zyrës për Komunikim dhe Informim, z. Veton Dula.

Gjatë takimit të mbajtur, këshilltari Kastrati i njohu studentët më për së afërmi me rolin, me funksionin dhe me përgjegjësitë që ka Gjykata Kushtetuese sipas Kushtetutës, me strukturën organizative, me përbërjen aktuale, si dhe me sfidat e përballura gjatë shqyrtimit të kërkesave të parashtruara, veçanërisht pas largimit të katër gjyqtarëve kushtetues muaj më parë. Këshilltari Kastrati në vazhdim foli edhe për vendimet më me rëndësi të Gjykatës dhe ndikimin që kanë

pasur këto vendime në sundimin e së drejtës, por edhe në organizimin shtetëror e politik të vendit, duke ilustruar njëherësh me shembuj praktik zbatimin e jurisprudencës së Gjykatës Evropiane për të Drejtat e Njeriut në procesin e vendimmarrjes.

Për përdorimin e ueb-faqes së re të Gjykatës Kushtetuese, hulumtimin e përmbajtjes dhe veçanërisht të vendimeve të publikuara, duke u bazuar në kriteret specifike të kërkimit të avancuar, studentët u informuan më në detaje nga drejtori i Zyrës për Komunikim dhe Informim së Gjykatës, z. Veton Dula.

16 nëntor 2018

Kryetarja e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës, znj. Arta Rama-Hajrizi, dhe gjyqtarja e Gjykatës Kushtetuese, znj. Gresa Caka-Nimani, qëndruan për një vizitë pune disaditëshe në Uashington.

Gjatë qëndrimit në kryeqytetin amerikan, me ftesë të Shoqërisë Federale Amerikane për Studime të Ligjit dhe të Politikave Publike dhe si pjesë e delegacionit të rrjetit evropian të gjyqtarëve, kryetarja Rama-Hajrizi dhe gjyqtarja Caka-Nimani zhvilluan takime me përfaqësues të Departamentit për Drejtësi të Shteteve të Bashkuara dhe me zyrtarë të Departamentit të Shtetit përgjegjës për mbikëqyrjen e sundimit të ligjit dhe luftimin e korrupsionit në shtetet e Evropës juglindore dhe qendrore. Takime të veçanta delegacioni zhvilloi me z. Wes Mitchell, ndihmëssekretar i Shtetit për Evropë dhe Euro-Azi në Departamentin e Shtetit dhe me zëvendësndihmës Sekretarin e Shtetit për Evropën Jugore dhe Qendrore, z. Matthew Palmer. Gjatë takimit të përbashkët, të dy zyrtarët

e lartë amerikanë i shprehën kryetares Rama-Hajrizi dhe gjyqtares Caka-Nimani mbështetjen e tyre për pavarësinë në punë të Gjykatës Kushtetuese, duke konfirmuar rolin e rëndësishëm të gjykatës në

zhvillimin demokratik të Kosovës dhe në forcimin e sundimit të ligjit në vend.

Sipas agjendës, kryetarja Rama-Hajrizi dhe gjyqtarja Caka-Nimani, u takuan edhe me znj. Fiona Hill, asistente e Presidentit të SHBA-së dhe drejtoreshë e seksionit për çështjet evropiane dhe ruse në kuadër të Këshillit për Siguri Kombëtare në Shtëpinë e Bardhë. Ato qëndruan për vizitë edhe në Gjykatën Supreme të Shteteve të Bashkuara, ku u pritën në takim nga gjyqtari i kësaj Gjykate, z. Samuel Alito.

30 nëntor 2018

Një grup nxënësish të shkollës fillore “Faik Konica” të Prishtinës vizituan Gjykatën Kushtetuese. Nxënësit u pritën në takim nga këshilltari i Parë juridik i Gjykatës, z. Sevdail Kastrati, dhe nga drejtori i Zyrës për Komunikim dhe Informim, z. Veton Dula.

Gjatë bashkëbisedimit me filloristë, këshilltari Kastrati fillimisht bëri një prezantim të shkurtër rreth historikut të themelimit të Gjykatës Kushtetuese, duke folur në vazhdim përkitazi me përbërjen, funksionin dhe mandatin që ka ky institucion në bazë të Kushtetutës. Si bëhet parashtrimi i kërkesave dhe kush janë palët e autorizuar për të parashtruar kërkesë në bazë të Kushtetutës, procesi i regjistrimit dhe i shqyrtimit të lëndëve, si dhe mënyra e vendosjes së rasteve në Gjykatë, ishin vetëm disa prej temave për të cilat nxënësit e shkollës fillore “Faik Konica” u informuan në takim. Vizita e nxënësve është realizuar me qëllim të vetëdijesimit të tyre dhe të njohjes më për së afërmi me punën dhe me mënyrën e funksionimit të Gjykatës Kushtetuese të Kosovës.

11 dhjetor 2018

Nxënësit e klasave të teta të shkollës fillore “Qamil Batalli” në Prishtinë, vizituan Gjykatën Kushtetuese. Ata u pritën në takim nga këshilltari i Parë juridik i Gjykatës, z. Sevdail Kastrati, dhe nga drejtori i Zyrës për Komunikim dhe Informim, z. Veton Dula. Këshilltari Kastrati i njoftoi nxënësit e kryeqytetit me punën e deritanishme të Gjykatës Kushtetuese, me strukturën organizative të saj, si dhe me kompetencat që ka ky institucion në mbrojtje të kushtetutshmërisë dhe të drejtave të njeriut në vend.

Natyra e kërkesave të parashtruara me shkelje të të drejtave të njeriut, shkeljet më të shpeshta të të drejtave të njeriut nga autoritetet publike, vendimet më me rëndësi të Gjykatës Kushtetuese dhe rastet më të vështira që ka trajtuar deri më tani kjo gjykatë, ishin vetëm disa prej pyetjeve të bëra nga nxënësit e shkollës fillore “Qamil Batalli”. Vizita e nxënësve u realizua me rastin e 70-vjetorit të Deklaratës Universale për të Drejtat e Njeriut, e miratuar nga Asambleja e Përgjithshme e Kombeve të Bashkuara më 10 dhjetor 1948, e njohur ndryshe edhe si Dita e të Drejtave të Njeriut.

Aktgjykim

KO 84/18

Parashtrues

Albin Kurti dhe 11 deputetë të tjerë të Kuvendit të Republikës së Kosovës

Kërkesë për vlerësim të kushtetutshmërisë së Vendimit nr. 06/V-145 të Kuvendit të Republikës së Kosovës përkitazi me propozimin e Grupit Parlamentar të Lëvizjes Vetëvendosje! për shkarkimin e Aida Dërgutit nga pozita e nënkryetares së Kuvendit të Republikës së Kosovës

Kërkesa ishte paraqitur nga 12 (dymbëdhjetë) deputetë të Kuvendit, në bazë të nenit 113. 5 të Kushtetutës së Republikës së Kosovës. Parashtruesit e kërkesës kërkuan nga Gjykata Kushtetuese vlerësimin e kushtetutshmërisë së Vendimit nr. 06/V-145 të Kuvendit të Republikës së Kosovës përkitazi me propozimin e Grupit Parlamentar të Lëvizjes Vetëvendosje! për shkarkimin e Aida Dërgutit nga pozita e nënkryetares së Kuvendit (në tekstin e mëtejshëm: Vendimi i kontestuar), miratuar nga Kuvendi më 4 qershor 2018. Parashtruesit e kërkesës gjithashtu kërkuan vendosjen e masës së përkohshme, përkatësisht kërkuan “pezullimin e ushtrimit të funksionit të nënkryetares së Kuvendit të Kosovës [Aida Dërguti]”.

Parashtruesit e kërkesës pretenduan se vendimi i kontestuar nuk është në pajtueshmëri me nenet 7 [Vlerat] dhe 67 [Zgjedhja e Kryetarit dhe Nënkyetarëve] të Kushtetutës.

- Gjykata fillimisht vlerësoi nëse kërkesa e parashtruar i plotëson kushtet e pranueshmërisë, sikurse që janë përcaktuar me Kushtetutë dhe që janë saktësuar më tej në Ligjin për Gjykatën Kushtetuese dhe në Rregulloren e punës së Gjykatës. Gjykata vlerësoi se kërkesa i plotëson kërkesat e pranueshmërisë, të përcaktuara me Kushtetutë e të specifikuara më tej me Ligj dhe të parapara me Rregullore të punës, si dhe ngre çështje të rëndësishme kushtetuese lidhur me zgjedhjen dhe shkarkimin e nënkryetarëve të Kuvendit. Rrjedhimisht, Gjykata konstatoi se kërkesa e parashtruesve është e pranueshme.

- Në lidhje me meritat e kërkesës, Gjykata, duke shqyrtuar dhe adresuar secilin pretendim të parashtruesve të kërkesës, vlerësoi dhe konstatoi si në vijim:

Së pari, Gjykata shqyrtoi pretendimin e parashtruesve të kërkesës se pozita e nënkryetarit/es të Kuvendit, sipas nenit 67, paragrafi 3 të Kushtetutës, është e rezervuar ekskluzivisht për tri grupet më të mëdha parlamentare, të cilat dalin nga partitë politike apo nga koalicionet që kanë fituar më së shumti ulëse në Kuvend si rezultat i zgjedhjeve për Kuvend. Në lidhje me këtë, Gjykata vlerësoi se nga interpretimi i paragrafit 3, të nenit 67 të Kushtetutës, rezulton që mbajtja e pozitës së nënkryetarit të Kuvendit nuk është e lidhur drejtpërsëdrejti dhe nuk përfaqëson interesat e grupit parlamentar që i ka propozuar për atë pozitë në Kryesinë e Kuvendit. Rrjedhimisht, Gjykata konstatoi se pretendimi i parashtruesve të kërkesës, pozita e nënkryetarit/es të Kuvendit, sipas nenit 67, paragrafi 3 të Kushtetutës, është e rezervuar ekskluzivisht për tri grupet më të mëdha parlamentare, të cilat dalin nga votat e partive politike apo e koalicioneve që kanë fituar ulëse në Kuvend si rezultat i zgjedhjeve për Kuvend, nuk është i bazuar. Së dyti, në lidhje me procedurën e ndjekur për shkarkimin e nënkryetares së Kuvendit, Gjykata rikujtoi se sipas paragrafit 5, të nenit 67 të Kushtetutës, është paraparë që nënkryetarët e Kuvendit shkarkohen me shumicën prej dy të tretave (2/3) të numrit të përgjithshëm të deputetëve. Në lidhje me këtë, Gjykata po ashtu rikujtoi se më 4 qershor 2018, pas diskutimeve në Kuvend, që ishin zhvilluar në lidhje me propozimin e LVV-së për shkarkimin e Aida Dërgutit nga pozita e nënkryetares së Kuvendit, ku në sallë ishin të pranishëm 94 (nëntëdhjetë e katër) deputetë, 16 (gjashtëmbëdhjetë) deputetë kishin votuar për propozimin e LVV-së, 26 (njëzetë e gjashtë) deputetë kishin votuar kundër dhe 47 (dyzetë e shtatë) deputetë kishin abstenuar. Rrjedhimisht, propozimi i LVV-së nuk mori votat e nevojshme sipas nenit 67, paragrafi 5, të Kushtetutës, për shkarkimin e Aida Dërgutit nga pozita e nënkryetares së Kuvendit dhe, me këtë rast, nuk u plotësuan kërkesat e parapara në nenin 67, paragrafi 5, që Aida Dërguti të shkarkohet nga pozita e nënkryetares. Së treti, parashtruesit e kërkesës kishin pretenduar se “[r]efuzimi i shkarkimit të nënkryetares në fjalë, e cila nuk e përfaqëson më fuqinë politike dhe votën demokratike siç e parasheh Kushtetuta, është abuzim me të drejtën e votimit dhe cenon qëllimin kushtetues që qëndron prapa dispozitave që e rregullojnë përbërjen e Kryesisë së Kuvendit.” Në lidhje me këtë pretendim, Gjykata duke iu referuar dispozitave kushtetuese, të Rregullores së punës dhe praktikës së saj gjyqësore, vlerësoi se deputetët kanë për obligim të marrin pjesë në punimet e Kuvendit, duke përfshirë edhe pjesëmarrjen e tyre në votim përkitazi me propozimet e paraqitura në bazë të Kushtetutës dhe të rregullave tjera të ndërlidhura. Megjithatë, Gjykata ritheksoi se deputetët janë të lirë të vendosin se si do të votojnë në lidhje me propozimet që janë paraqitur para tyre dhe mund të votojnë për, kundër apo të abstenojnë duke marrë parasysh interesin më të mirë të Shtetit në pajtim me Kushtetutën dhe me rregullat tjera.

Si përfundim, Gjykata konstatoi se Vendimi nr. 06/V-145 i Kuvendit të Republikës së Kosovës përkitazi me propozimin e Grupit Parlamentar të LVV-së për shkarkimin e Aida Dërgutit nga pozita e nënkryetares së Kuvendit të Republikës së Kosovës, është në pajtueshmëri me nenet 7 dhe 67 të Kushtetutës.

GJEDNJ – Vendime të rëndësishme (1 korrik – 31 dhjetor 2018)

*** GJEDNJ konstaton se shkarkimi i gjyqtarit si kryetar i një gjykate ishte i padrejtë, e refuzon ankesën për shkeljen e jetës private (25/09/2018)**

Në aktgjykimin e saj të Dhomës së Madhe në çështjen **Denisov kundër Ukrainës** (kërkesa nr. 76639/11), Gjykata Evropiane për të Drejta të Njeriut mbajti qëndrim në mënyrë unanime, se kishte pasur: **një shkelje të Nenit 6 § 1 (e drejta për një proces të rregullt)** të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut. Gjykata deklaroi **të papranueshme** një ankesë sipas **Nenit 8 (e drejta për respektimin e jetës private dhe familjare)**.

Rasti kishte të bënte me heqjen e parashtruesit të kërkesës nga posti i kryetarit të Gjykatës Administrative të Apelit të Kievit. Gjykata konstatoi se mënyra se si Këshilli i Lartë i Drejtësisë së pari e shkarkoi z. Denisov nga posti si president të gjykatës për shkak të mungesës së efikasitetit menaxherial e që më vonë ai vendim ishte shqyrtuar nga Gjykata e Lartë Administrative kishte zbuluar çështje të ngjashme si në rastin e Oleksandr Volkov kundër Ukrainës. Trupi gjykues i parë nuk ishte mjaft i pavarur dhe i paanshëm dhe i dyti nuk ishte në gjendje të përmirësonte defektet e grupit të parë të procedurës. Prandaj, kishte pasur shkelje të së drejtës për një proces të rregullt. Pas shqyrtimit të praktikës gjyqësore të saj, Gjykata vuri në dukje se mbrojtja e jetës private sipas Nenit 8 të Konventës gjithashtu mund të mbështetej në kontestet lidhur me punën. Megjithatë, kjo nuk mund të aplikohet në rastin e veçantë të z. Denisov, pasi arsyet për shkarkimin e tij nuk kishin qenë të lidhura me jetën e tij private dhe vet shkarkimi nuk kishte pasur një ndikim domethënës në jetën e tij private pas kësaj. Për shembull, pasojat që ai i kishte vuajtur për sa i përket prestigjit të humbur, për të mos qenit për më tutje kryetar i një gjykate ose për shkak të humbjes së pagës, nuk ishin mjaft të rënda për ta sjellë këtë dispozitë të Konventës në lojë.

*** Defektet procedurale në kontrollin e zyrës së një avokati: Shkelje e të drejtës për respektimin e shtëpisë së një personi (04/10/2018)**

Në aktgjykimin e saj të Dhomës së Madhe në çështjen **Leotsakos kundër Greqisë** (kërkesa nr. 30958 / 13) Gjykata Evropiane e të Drejtave të Njeriut, njëzëri, kishte pohuar se kishte pasur: **një shkelje të Nenit 8 (e drejta për respektimin e jetës private dhe familjare, shtëpisë dhe letërkëmbimit)** të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut. Rasti kishte të bënte me kontrollin e lokaleve profesionale të një avokati (z. Leotsakos) dhe konfiskimin e disa sendeve dhe dokumenteve në kuadër të një hetimi penal në lidhje me atë

personalisht. Gjykata gjeti në veçanti se defektet procedurale ishin të tilla që kontrolli dhe konfiskimi në zyrën e Z. Leotsakos nuk mund të konsiderohej në proporcional në mënyrë të arsyeshme me ndjekjen e qëllimeve legjitime (parandalimin e krimit) duke pasur parasysh interesin e një shoqërie demokratike që të siguroj respektimin e shtëpisë së një njeriu. Në mesin e të metave të tjera, Zoti Leotsakos nuk kishte qenë i pranishëm në asnjë kohë gjatë kontrollit, i cili zgjati 12 ditë dhe autoritetet kishin konfiskuar kompjuterë dhe qindra dokumente, duke përfshirë dosjet e klientëve të mbuluar nga sekretet profesionale. Prania e një fqinje si dëshmitar i pavarur nuk ishte një mbrojtje e mjaftueshme sepse ajo nuk kishte njohuri ligjore dhe ishte e aftë për të identifikuar dokumentet që kishin të bënin me rastet e klientëve.

*** Pamundësia e një personi transgjinnor me një dukje prej femreje që të ndërroj emrin para ndërhyrjes kirurgjike: shkelja e të drejtës për jetës private (11/10/2018)**

Në aktgjykimin e vet të Dhomës së Madhe në çështjen **S.V. kundër Italisë** (kërkesa nr. 555216/08) Gjykata Evropiane e të Drejtave të Njeriut, njëzëri, kishte pohuar se kishte pasur: shkelje të **Nenit 8 (e drejta për respektimin e jetës private dhe familjare)** të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut. Rasti kishte të bënte me refuzimin e autoriteteve italiane për të autorizuar një person transgjinnor me një pamje femre që të ndryshoj emrin e saj mashkullor, me arsyetimin se nuk ishte lëshuar një vendim gjyqësor i formës së prerë që konfirmonte ndryshimin gjinnor. Në maj të vitit 2001 Gjykata e Qarkut të Romës e autorizoi S.V. që t'i nënshtrohet kirurgjisë gjinore. Megjithatë, sipas legjislacionit në fuqi në atë kohë, ajo nuk ishte në gjendje të ndryshonte emrin e saj derisa gjykata të konfirmonte se operacioni ishte kryer dhe të lëshonte një vendim të plotfuqishëm mbi identitetin e saj gjinnor, gjë të cilën ajo e bëri më 10 tetor 2003. Gjykata vuri në dukje në fillim se kjo çështje binte plotësisht brenda fushëveprimit të së drejtës së jetës private. Gjykata vazhdoi të konstatonte se pamundësia e S.V.-së për të ndryshuar emrin përgjatë një periudhe prej dy vjet e gjysmë, me arsyetimin se procesi i tranzicionit gjinnor nuk ishte përfunduar përmes operacionit për transformim gjinnor, arrinte masën e një dështimi të Shtetit që të veproj në përputhje me obligimet e tij pozitive për të siguruar të drejtën e parashtruesit të kërkesës për respektimin e jetës së saj private. Sipas mendimit të Gjykatës, natyra e ngurtë e procedurës gjyqësore për njohjen e identitetit gjinnor të personave transgjinnor, siç ishte në fuqi në atë kohë, e kishte lënë S.V. në - pamja fizike dhe identiteti social i së cilës ka qenë femëror prej kohësh - për një periudhë të paarsyeshme kohore në një pozitë anormale që mund ta bënte atë të ketë ndjenja të cënueshmërisë, poshtërimit dhe ankthit. Së fundmi, Gjykata vuri në dukje se legjislacioni ishte ndryshuar në vitin 2011, me ç'rast nuk kërkohej më një vendim i gjykatës së dytë

dhe ndryshimi i të dhënave të gjendjes civile tani mund të urdhërohej nga gjyqtari në vendimin që autorizon intervenimin kirurgjik për ndërrimin e gjinisë.

*** Prania e babait të prokurorit në kolegjin e Gjykatës Supreme e shkeli të drejtën për një gjykim të drejtë dhe të paanshëm (16/10/2018)**

Rasti **Dainelienë kundër Lituanisë** (kërkesa nr. 23532/14) kishte të bënte me dyshimin e supozuar të Gjykatës Supreme të Lituanisë për të kryer një shqyrtim të drejtë dhe të paanshëm të një ankese bazuar në pikat e ligjit, kundër një vendimi për përvetësim të pronës. Në aktgjykimin e Komitetit të saj, Gjykata e të Drejtave të Njeriut, njëzëri, kishte pohuar se kishte pasur: **shkelje të Nenit 6 § 1 (e drejta për një proces të rregullt)** të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut. Gjykata gjeti në veçanti se paanshmëria e Gjykatës Supreme ishte kompromentuar për shkak se djali i gjyqtarit që kryesonte kolegjin i cili kishte vendosur të mos shqyrtoj ankesën e parashtruesit të kërkesës të bazuar në pikat ligjore, kishte qenë prokuror në procedurat e mëparshme për përvetësim kundër saj. Gjykata gjithashtu përsëriti se Shtetet Kontraktuese janë të obliguara të organizojnë sistemet e tyre legale në mënyrën që siguron pajtueshmëri me kërkesat e nenit 6 § 1, dhe sidomos me kërkesën për paanshmëri. Për sa i përket këtij rasti dhe rasteve të tjerëve si ky, Gjykata vuri në dukje se duhet të ekzistojë një sistem që siguron që një gjyqtar nuk merr një rast në të cilin është i përfshirë një anëtar i ngushtë i familjes dhe se gjyqtarët duhet të marrin masa për të verifikuar nëse një konflikt i tillë mund të ekzistojë.

*** Dënimi për quajtjen e Muhamedit pedofil nuk është në kundërshtim me Nenin 10 (25/10/2018)**

Në aktgjykimin e Dhomës së saj në rastin **E.S. kundër Austrisë** (kërkesa nr. 38450/12), Gjykata Evropiane e të Drejtave të Njeriut, njëzëri, kishte pohuar se nuk kishte pasur: **asnjë shkelje të Nenit 10 (liria e shprehjes)** të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut. Rasti kishte të bënte me dënimin e parashtruesit të kërkesës për diskreditimin e doktrineve fetare; ajo kishte bërë deklaratat që sugjeronin se Muhamedi kishte pasur tendencë pedofilie. Gjykata gjeti në veçanti se gjykatat e brendshme vlerësuan në mënyrë gjithëpërfshirëse konceptin më të gjerë të deklaratave të parashtruesit dhe me kujdes ekuilibruan të drejtën e saj për lirinë e shprehjes me të drejtën e të tjerëve që të mbrojnë ndjenjat e tyre fetare, dhe i shërbeu qëllimit legjitim për ruajtjen e paqes fetare në Austri. Gjykata vlerësoi se nëse konsiderohet që deklaratat e kundërshtuara shkojnë përtej kufijve të lejuar të një debati objektiv dhe duke i klasifikuar ato si një sulm abuziv në Profetin e Islamit, kjo mund të nxiste paragjykimet dhe të kërcënonte paqen fetare, gjykatat vendore

paraqitën arsye përkatëse dhe të mjaftueshme.

*** Shkelja e të drejtës për respektimin e jetës private të dy akademikëve të cilët ishin cak i kërcënimeve dhe fjalimeve urrejtëse në artikuj të gazetave (30/10/2018)**

Në aktgjykimin e Dhomës së saj në rastin në çështjen **Kaboğlu dhe Oran kundër Turqisë** (kërkesat me nr. 1759 / 08, 50766 / 10 dhe 50782/10), Gjykata Evropiane e të Drejtave të Njeriut, njëzëri konstatoi se kishte pasur: **një shkelje të Nenit 8 (e drejta për respektimin e jetës private dhe familjare)** të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut.

Rasti kishte të bënte me artikujt e gazetave që përmbanin kërcënime dhe gjuhë urrejtjeje ndaj parashtruesve të kërkesës, duke i sulmuar ata për idetë që kishin paraqitur në një raport drejtuar qeverisë lidhur me çështjet e pakicave dhe të drejtave kulturore. Parashtruesit e kërkesës humbën rastet e tyre para gjykatave vendore, të cilat konsideronin se nenet e ofendimit binin brenda legjislacionit që mbronte lirinë e shprehjes. Gjykata veçanërisht konstatoi se sulmet verbale dhe kërcënimet e dëmit fizik të bëra kundër parashtruesve të kërkesës kërkonin të minojnë personalitetin e tyre intelektual, duke u shkaktuar atyre ndjenja frike, ankthi dhe cenueshmërie për t'i poshtëruar ata dhe për ta thyer vullnetin e tyre në mbrojtjen e ideve të tyre. Gjykata gjithashtu konstatoi se gjykatat vendore nuk kishin ofruar një përgjigje të kënaqshme për pyetjen nëse liria e shtypit mund të justifikonte, në rrethanat e rastit, dëmin e shkaktuar të drejtës së parashtruesve të kërkesës për respektimin e jetës së tyre private me fragmente që përbënin fjalime të urrejtjes dhe nxitje për dhunë, që kishte gjasë t'i ekspozonte ata ndaj përbuzjes publike. Gjykata vendosi që gjykatat vendore nuk kishin arritur të vendosin një baraspeshë të drejtë ndërmjet të drejtës së parashtruesve të kërkesës për respektimin e jetës së tyre private dhe lirisë së shtypit.

*** Dështimi i Shtetit që të mbroj shtetasin e vet nga një sulm i një personi mentalisht të sëmurë (06/11/2018)**

Në aktgjykimin e saj në çështjen **Milićević kundër Malit të Zi** (kërkesa nr. 2721 / 16), Gjykata Evropiane e të Drejtave të Njeriut njëzëri kishte pohuar njëzëri se kishte pasur: **një shkelje të nenit 8 (e drejta për respektimin e jetës private dhe familjare)** të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut. Rasti ka të bëjë me ankesën e parashtruesit të kërkesës, z. Zdravko Milićević, një shtetas malazez, të cilin shteti kishte dështuar ta mbroj nga sulmi i një personi të sëmurë mendor. Në shkurt të vitit 2013, një person X e sulmoi z. Milićević brenda kafeterisë së tij me një çekiq. Ai u dërgua në spital për shkak të një lëndimi në kokë. Personi X u arrestua, u ndoq penalisht për sjellje të dhunshme kundër z. Milićević dhe ndaj tij u urdhërua trajtim i

detyrueshëm psikiatrik në një spital. Në të njëjtën kohë, ai u gjet fajtor edhe për therrjen e një personi tjetër, të cilit i kishte shkaktuar lëndime të lehta trupore, katër muaj përpara sulmit ndaj z. Milićević.

z. Milićević ngriti padi civile për kompensim, duke parashtruar se ai e kishte raportuar personin X në polici për shkak të kërcënimit të tij disa ditë para sulmit dhe se ai tanimë kishte sulmuar persona të tjerë. Gjykatat vendosën kundër tij në vitin 2015, duke konstatuar se policia kishte vepruar sipas kërkesës dhe se Shteti nuk ishte përgjegjës për ndonjë dëm. Gjatë dy grupeve të procedurës, doli që personi X vuante nga skizofrenia dhe se ishte pacient psikiatrik afatgjatë. Gjykatat vunë në dukje se ai kishte një histori të sjelljes së dhunshme, e cila përfshinte sulmin ndaj fqinjëve të tij dhe vënien e banesës së tij në zjarr. Gjykata shqyrtoi ankesën e z. Milićević se Shteti kishte dështuar të parandalonte sulmin ndaj tij, përkundër se policia ishte në dijeni të rrezikut që personi X paraqiste, sipas Nenit 8 (e drejta për respektimin e jetës private dhe familjare) të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut.

*** Dënimi i botuesit për një artikull që kritikoi një gjyqtar, shkeli të drejtën e shprehjes së lirë (08/11/2018)**

Në aktgjykimin e Dhomës së saj në rastin e **Narodni List D.D. kundër Kroacisë** (kërkesa nr. 2782/12) Gjykata Evropiane e të Drejtave të Njeriut, njëzëri, deklaroi se kishte pasur: **një shkelje të Nenit 10 (liria e shprehjes)** të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut. Rasti kishte të bënte me lirinë e shtypit për të kritikuar gjyqtarët. Parashtruesi i kërkesës, botues i një reviste javore, u ankua për një vendim të gjykatës vendore ku konstatohet se ai kishte shpifur për një gjyqtar të qarkut dhe që e urdhëronte atë të paguaj mbi 6,000 euro dëmshpërblim. Vendimi i referohet një artikulli të cilin parashtruesi i kërkesës e kishte publikuar dhe ku e kishte kritikuar gjykatësin për bashkëngjitje në një parti pavarësisht nga një konflikt potencial i interesit dhe për lëshimin e një urdhri të pajustificuar për kontrollin e objekteve të tij/saj. Gjykata konstatoi se, përveç rasteve të sulmeve me dëme të rënda dhe të pabazuara, individët nuk mund të ndaloheshin krejtësisht nga kritika ndaj sistemit të drejtësisë. Artikulli kishte mbuluar një çështje të interesit publik, domethënë funksionimin e atij sistemi, dhe, megjithëse ishte sarkastik, ai nuk kishte qenë ofendues. Prandaj mënyra se si ishte shkruar artikulli nuk ishte në mos-përputhshmëri me të drejtën e lirisë së shprehjes sipas Konventës Evropiane. Për më tepër, miratimi e dëmeve ishte i tepërm dhe, sipas mendimit të gjykatës mund të dekurajonte diskutimin e hapur lidhur me çështjet me interes publik.

*** Të drejtat e kryeprokurorit u shkelën kur ai u shkarkua për shkak se i kishte dhënë deklarata shtypit lidhur me një hetim në zhvillim e sipër (11/12/2018)**

Në aktgjykimin e Dhomës së saj në rastin **Brisic kundër Rumanisë** (kërkesa nr. 26238/10), Gjykata Evropiane e të Drejtave të Njeriut me pesë vota kundërt dy votave, kishte deklaruar se kishte pasur: **një shkelje të Nenit 10 (liria e shprehjes)** të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut.

Rasti kishte të bënte me shkarkimin e një kryeprokurori për shkeljen e sekretit të një hetimi penal kur ai i bëri deklarata për shtyp. Ai u dënua pas një ankese të gjyqtarit që deklarata e tij për shtyp dhe intervista në një kanal televiziv i kishte lejuar mediet ta identifikonin atë si të implikuar në një skemë mashtrimi me para. Gjykata konstatoi në veçanti se qëllimi i vetëm i njoftimit për shtyp dhe intervistës së parashtruesit të kërkesës ishte të informonte shtypin për një hetim penal në zhvillim e sipër me interes të dukshëm për publikun dhe aspak për të akuzuar gjyqtarët për një vepër penale. Për më tutje, dhënia e informacioneve për shtypin ka qenë njëra nga detyrat të cilat parashtruesi i ka pasur të caktuara dhe në njoftimin e tij për shtyp ose në intervistën televizive ai nuk ka zbuluar asnjë informacion që mund të mund të qonte në identifikimin e individëve të përfshirë. Në të vërtetë, autoritetet vendore e kishin kufizuar analizën e tyre në dëmin e shkaktuar reputacionit të gjyqtarit, duke mos marrë parasysh faktin se deklaratat shpifëse në lidhje me gjyqtarin nuk vijnë nga aplikanti, por nga një palë e tretë, përkatësisht nga moderatori intervistës së tij televizive.

*** Autoritetet slloake dështuan të hetojnë motivin e mundshëm racist në të shtënëat në një shtëpi të një familjeje rome nga një polic që nuk ishte në detyrë (11/12/2018)**

Në aktgjykimin e Dhomës së saj në rastin **Lakatošová dhe Lakatoš kundër Sllovakisë** (kërkesa nr. 655/16), Gjykata Evropiane e të Drejtave të Njeriut, njëzëri, deklaroi se kishte pasur: **një shkelje të Nenit 14 (ndalimi i diskriminimit) në lidhje me Nenin 2 (e drejta për jetë)**, të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut.

Rasti kishte të bënte me një mori të shtënash në shtëpinë e një familjeje Rome në vitin 2012 nga një oficer i policisë jashtë detyrës. Të dy parashtruesit e kërkesës në këtë rast, një çift i martuar, u plagosën rëndë ndërsa tre anëtarë të familjes së tyre u vranë. Kur u mor në pyetje nga policia, oficeri deklaroi se ai kishte menduar për “një zgjidhje radikale” për “trajtimin” e Romëve. Atij përfundimisht iu shqiptua një dënim i reduktuar me nëntë vjet burgim për shkak të përgjegjësisë së zvogëluar. Aktvendimi u miratua në formën e një gjykimi të thjeshtuar, i cili nuk përmbante arsyetim ligjor. Gjykata gjeti se në këtë rast kishte pasur informacione të besueshme për të alarmuar autoritetet për të kryer një hetim për një motiv të mundshëm racist për sulmin. Gjykata vuri në dukje se dhuna raciste ishte një fyerje e veçantë ndaj dinjitetit njerëzor dhe kërkoi një vigjilencë të veçantë dhe reagim të fuqishëm nga autoritetet. Megjithatë, autoritetet dështuan të shqyrtonin plotësisht treguesit

e fuqishëm të racizmit në fjalë, siç ishte zhgënjimi i oficerit të policisë në paaftësinë e tij për të zgjidhur çështjet e rendit publik në lidhje me personat Romë, siç sugjerohet në vlerësimin e tij psikologjik. Përveç kësaj, oficeri i policisë nuk ishte ngarkuar me një krim të motivuar racor dhe prokurori fare nuk kishte adresuar apo diskutuar faktorin rëndues të mundshëm të një motivi racist në aktakuzë. Për më tutje, gjykatat nuk arritën të korrigjonin në ndonjë mënyrë fushëveprimin e hetimit dhe ndjekjes penale dhe aktgjykimi i thjeshtuar në këtë rast nuk përmbajti asnjë arsye ligjore për të adresuar këtë mangësi. Në të vërtetë, pasi që parashtruesit e kërkesës kishin qenë palë civile në procedurë, ata ishin të lejuar të ngrinin vetëm çështjet që lidhen me paditë e tyre për dëmet.

*** Ligji i Sheriatit u zbatua në një mosmarrëveshje trashëgimie në kundërshtim me vullnetin e trashëgimlënësit, një greku që i përkiste pakicës myslimane: shkelje e Konventës (19/12/2018)**

Në aktgjykimin e saj të Dhomës së Madhe në çështjen **Molla Sali kundër Greqisë** (kërkesa nr. 20452/14), Gjykata Evropiane e të Drejtave të Njeriut në mënyrë unanime, kishte pohuar se kishte pasur: **një shkelje të nenit 14 (ndalimi i diskriminimit)** të Konventës Evropiane mbi të Drejtat e Njeriut, **lexuar së bashku me nenin 1 të Protokollit Nr. 1 (mbrojtja e pronës)** në Konventë.

Rasti ka të bëjë me zbatimin nga gjykatat vendore të ligjit fetar islamik (Sheriati) në një mosmarrëveshje të trashëgimisë midis shtetasve grekë që i përkasin pakicës myslimane, në kundërshtim me vullnetin e trashëgimlënësit (një greku i cili i përket pakicës myslimane, burri i ndjerë i znj. Molla Sali), i cili i la të gjithë pasurinë trashëgim gruas së tij sipas një testamenti të hartuar në përputhje me Ligjin Civil grek. Gjykatat e konsideruan testamentin të pavlefshëm për shkak se ligji i zbatueshëm në këtë rast ishte Ligji Islamik i trashëgimisë.

Ata vendosën se në Greqi, ky ligj i fundit zbatohet posaçërisht për grekët e besimit mysliman. znj. Molla Sali, e cila ishte privuar nga tri të katërtat e trashëgimisë së saj, ishte trajtuar ndryshe për shkak të fesë, sepse po të mos kish qenë burri i saj i besimit mysliman, ajo do të kishte trashëguar të gjithë pasurinë. Gjykata gjeti veçanërisht se, dallimi në trajtim që e pësoi znj. Molla Sali, si përfituese e një testamenti të hartuar sipas Kodit Civil nga një trashëgimtar grek i besimit mysliman, në krahasim me një përfitues të një testamenti të hartuar sipas Kodit Civil nga një trashëgimtar grek i besimit jo-mysliman, nuk ishte arsyetuar në mënyrë objektive dhe të drejtë. Gjykata, ndër të tjera, theksoi se liria e fesë nuk u kërkoi Shteteve Kontraktuese të krijojnë një kornizë të veçantë ligjore për t'i dhënë bashkësive fetare një status të posaçëm që përcakton privilegje të veçanta. Megjithatë, një shtet që kishte krijuar një status të tillë duhej të siguronte që kriteret e përcaktuara për të drejtën e një grupi të zbatoheshin në mënyrë jo-diskriminuese. Për më tepër, refuzimi i të drejtës së anëtarëve të një pakice fetare për të zgjedhur dhe përfituar vullnetarisht nga ligji i zakonshëm jo vetëm që arrinte shkallën e trajtimit diskriminues, por edhe atë të shkeljes së një drejtë të një rëndësie thelbësore nga fusha e mbrojtjes së pakicave, domethënë të drejtën për vetë-identifikim të lirë. Së fundmi, Gjykata vuri në dukje se Greqia ishte vendi i vetëm vend në Evropë i cili, deri në kohën kur ndodhi rasti, kishte zbatuar ligjin e Sheriatit për një pjesë të qytetarëve të saj kundër dëshirave të tyre. Kjo ishte veçanërisht problematike në rastin në fjalë, sepse zbatimi i ligjit të Sheriatit kishte quar në një situatë që ishte e dëmshme për të drejtat individuale të një vejushë e cila kishte trashëguar pasurinë e burrit të saj në përputhje me rregullat e së drejtës civile, por që atëherë ishte gjetur në një situatë ligjore të cilën as ajo as burri i saj nuk e kishin synuar.

(Për më shumë hollësi vizitoni faqen e internetit të Gjykatës Evropiane për të Drejtat e Njeriut: www.echr.coe.int)

INFORMATA PËR GJYKATËN

Ndërtesa e Gjykatës Kushtetuese:

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Kosovës, që nga funksionalizimi i saj më 2009, është e vendosur në ish-objektin e Trupave Mbrojtëse të Kosovës, që ndodhet në qendër të Prishtinës, në lagjen “Pejton”. Ky lokacion i Gjykatës, në qendër të kryeqytetit, është simbol i qasjes së barabartë të të gjithë qytetarëve dhe të palëve të tjera të autorizuar në drejtësinë kushtetuese. Ky objekt ndër vite është përshtatur për nevojat dhe për natyrën e punës së Gjykatës Kushtetuese. Kjo është bërë me ndihmën e donatorëve, siç është rasti me ndërtimin e sallës së gjykimeve, që është financuar nga Gjykata Kushtetuese e Republikës së Turqisë në vitin 2010, themelimin e Bibliotekës së Gjykatës, e cila u mbështet në tërësi nga projekti i GIZ-it për Reformë Ligjore, si dhe sigurimi i zyrave shtesë (kontejnerë), donacion nga Gjykata Kushtetuese e Republikës së Turqisë në vitin 2011.

Objekti i Gjykatës ka gjithsej 784 m² hapësirë të shfrytëzueshme për punë, që shfrytëzohet nga 65 punonjës.

ADRESA

Rruga: “Perandori Justinian”, nr. 44, 10000, Prishtinë

Tel: +381 (0)38 60 61 62

Mob: +377 (0)45 200 595; +377 (0)45 200 576

Fax: +381 (0)38 60 61 70

E-mail: gjykata.kushtetuese@gjk-ks.org

Ueb: www.gjk-ks.org